

IV. évfolyam | 47. szám | 2022. 11. 24–30.

795 Ft | Éves előfizetőknek: 670 Ft
4,34 EUR | 15,9 RON | 410 DIN

mandiner

**A LEGJOBB
HELYEN
VAGYUNK!**

**GIANNI
ANNONI**

*Hogyan vizsgálják az Európai Unió válságkezelésből?
Mit szól Giorgia Meloni győzelméhez?
Mit jelent számára a jobboldaliság?*

KÜLFÖLD
REAKCIÓ

Válságban a német közmédia

BORIS KÁLNOKY

A MATHIAS CORVINUS COLLEGIUM
MÉDIA ISKOLÁJÁNAK VEZETŐJE

Hamis hírek, gyűlöletbeszéd, közpénzek elherdálása – Németország közmédiái, a ZDF és az ARD krízisbe kerültek, a lakosság négyötöde nem akarja tovább finanszírozni őket.

A német közmédia konglomerátuma mély erkölcsi és szakmai válságban vergődik. Erkölcsiben, mert egyre gyűlönek a korrupciós vádak. Szakmaiban, mert rendre olyan kínos tartalmak jelennek meg, amilyenek professzionális szerkesztőségi felügyelet mellett nem lennének közölhetők.

Az ARD egy naiv afrikai tudósítóját átverte egy csaló, aki elmondása szerint olyan televíziókészüléket talált fel, amely nem elhasználja, hanem termeli az áramot. Igazi világszenzáció! A szerkesztő szerint az, hogy az illető még nem tudta nyugaton bejegyeztetni a találmányát, a „rasszizmusra” vezethető vissza. A szerkesztőség is elég buta volt a sztorihoz: a történet megjelent a *Tagesschau* hírportálján is, hogy aztán a közösségi oldalak közröheje után töröljék.

Ugyanitt november 6-án megjelent egy kommentár a Twitter Elon Musk általi felvásárlásáról. A cikk szerint a Twitteren a rasszisták és az összeesküvés-hívók úgy jönnek elő, mint „patkányok az odúikból”. A publicista szerint „vissza kellene venni a lyukaikba” ezeket a „patkányokat”. Nos, az efféle elembertelenítő szóhasználat a nációkra volt jellemző korábban. Itt is érthetetlen volt, hogy egy szerkesztőség miért közöl ilyen kommentárt. Nincs felettesük? Vagy olyanok a felettesek, hogy ilyen gyűlöletkeltő megfogalmazásokat jónak találnak? Végül törölték az írást, de itt is csak a közösségi médiabeli heves reakciók után. Volt egy langyos bocsánatkérés is, mondván, senkit nem lehet elemberteleníteni.

Ugyanígy elgondolkodtató, amikor a ZDF egyik videós publicistája tavaly decemberben a társadalomból eltávolítandó vakbélnek nevezte azokat az embereket, akik nem akarták beoltnai magukat a covid ellen. Ez a szóhasználat is a náci időkre emlékeztet.

A németországi közmédiát végső soron adóeurókból finanszírozzák. A Rundfunkgebühr nevű kötelező hozzájárulásból származó bevételek 2021-ben 8,4 milliárd euróra rúgtak. Ez több, mint a gazdag

Liechtensteini Fejedelemség vagy a Monacói Hercegség teljes bruttó hazai összterméke. Ennek a sok pénznek a begyűjtését azzal indokolják, hogy cserébe „objektív, kiegyensúlyozott, minőségi” újságírást kapnak a polgárok. A csodatévééről szóló állírást azonban nem a minőséget bizonyítja, a jobboldali Twitter-felhasználókkal és az oltásellenesekkel szembeni, gyűlölettel teli szófurdulatok pedig nem támasztják alá az objektivitásról és kiegyensúlyozottságról szóló állításokat.

Hogy e temérdek pénz mire megy el, arról az utóbbi hónapokban kínos leleplezések történtek. A berlini RBB tévéadó intendánsának vissza kellett lépnie, miután kiderült – és azóta egy független vizsgálat megerősítette –, hogy rendszeresen elszámolta költségként privát vacsorák és külföldi utak árát.

Mindez súlyos bizalmi válságot okozott a társadalomban: egy felmérés szerint a németek nyolcvan százaléka nem akar már közmédiadíjat fizetni, ami

valamivel több mint 200 euró évente. Tom Buhrow ARD-elnök fundamentális reformot javasolt: hogy két országos tévéadó helyett csak egy legyen. Ezt azonban csak „privátim” mondta el egy jelentős érdeklődést keltő előadásban, nem hivatalosan. Közben munkatársai heves kritikáját is ki kell védenie, akik azzal vádolják, hogy terve elbocsátásokhoz vezetne.

Aligha lehet kétséges, hogy valaminek változnia kell: ha a közmédia már nem képes ellátni küldetését, feladatát, az objektív, kiegyensúlyozott, minőségi újságírást, akkor miért is kellene közpénzből finanszírozni? Vagy fordítva: mit lehetne tenni azért, hogy a közmédiát kiegyensúlyozottabb, gondosabb tájékoztatásra sarkalljuk? Egy tipp: lehetne például valóban műsorszóróvá korlátozni a köztulajdonú műsorszórót. Azaz: rádió és tévé. A közmédia internetes szolgáltatásai ugyanis tisztességtelen (mivel ugye adóból finanszírozott) konkurenciát jelentenek a privát print és netes médiumoknak. |m|

„Az utóbbi hónapokban
kínos leleplezések
történtek”